

AVTALE MELLOM NORSK KULTURRÅD, DEN NORSKE FORLEGGER-FORENING, NORSK FORLEGGERSAMBAND OG NORSKE BARNE- OG UNGDOMSBOKFORFATTERE OM REGLER FOR STATENS INNKJØPSORDNING FOR NY NORSK SKJØNNLITTERATUR FOR BARN OG UNGDOM

Del 1

AVTALENS OMFANG OG VARIGHET

§ 1

Avtalen gjelder innkjøp av ny norsk skjønnlitteratur for barn og ungdom det året boka utgis. Bøkene blir kjøpt inn i 1 550 eksemplar til fordeling til folke- og skolebibliotek.

§ 2

Som skjønnlitteratur regnes de bøker som Nasjonalbiblioteket klassifiserer under kategoriene romaner og noveller, lyrikk og skuespill. Filmmanus i bokform kan kjøpes inn etter en litterær vurdering.

Norsk kulturråd kan etter søknad kjøpe inn et nærmere fastsatt antall nye bildebøker med tekst som tidligere har vært utgitt eller er gjendiktet/oversatt, bildebøker uten tekst, samt tegneseriealbum.

§ 3

Som ny skjønnlitteratur regnes bare tekster som for første gang utkommer i bokform. Tekster i dikt- og novellesamlinger og tegneserier kan imidlertid tidligere ha vært trykt i avis, blad eller tidsskrift, eller offentliggjort gjennom radio, fjernsyn eller andre lignende media. Det samme gjelder skuespill og hørespill som har vært offentlig fremført.

Posthume utgivelser regnes som ny skjønnlitteratur når vedkommende bok utkommer innen to år etter forfatterens død.

Omarbeidelser av tidligere utgitte bøker kan av Norsk kulturråd godkjennes som ny skjønnlitteratur bare når de fremstår som i det vesentlige nye verk.

Utgivelser som foreligger både i trykt versjon og som lydbok, utgitt av samme forlag, kan kjøpes inn i 1 550 eksemplar som trykt bok eller i 500 eksemplar som trykt bok med vedlagt lydbok.

§ 4

Som norsk litteratur regnes i denne sammenheng bøker skrevet på bokmål, nynorsk eller dialekt og bøker oversatt til norsk fra samisk og andre språk når originalutgaven er utgitt i Norge. Der helt spesielle grunner foreligger, kan Norsk kulturråd gjøre unntak fra denne regelen.

Gjendiktninger av utenlandsk lyrikk og av skuespill i bunden form vil bli innkjøpt som lyrikk. For gjendiktninger kreves det at de representerer en klar kunstnerisk innsats og dermed fremtrer som selvstendige bidrag til norsk skjønnlitteratur for barn og ungdom.

§ 5

Avtalen omfatter ikke:

- a) antologier av lyrikk, noveller eller tegneserier som tidligere har vært utgitt i bokform.
- b) utgivelser i bokform av artikler, reportasjer, reisebrev, intervjuer o.l. som tidligere har vært offentliggjort i avis eller på annen måte.
- c) bøker som av Nasjonalbiblioteket blir klassifisert som "satire og humor" eller "bøker av blandet litterært innhold".

Bøker som er nevnt under c), kan etter søknad fra vedkommende forlag komme inn under avtalen hvis de har tilstrekkelig dikterisk preg.

Søknader om innkjøp under de nevnte unntaksreglene, jf også § 2, blir behandlet etter særskilte regler, se del 3 i denne avtalen. Det skal da ikke betales gebyr etter § 19, punkt b.

Bøker som det sjangermessig er tvil om hører hjemme under denne ordningen eller innkjøpsordningen for faglitteratur for barn og unge, skal behandles i begge utvalg, jf § 22.

§ 6

Avtalen gjelder bøker utgitt av forlag tilsluttet Den norske Forleggerforening og/eller Norsk Forleggersamband.

Norsk kulturråd kan etter søknad behandle forlag som ikke er tilsluttet de nevnte foreninger, som medlemsforlag etter avtalens Del 2 under. Kulturrådet legger til grunn for sin beslutning erfaringer med forlagets tidligere utgivelser. Dersom hovedtyngden av forlagets utgivelser over to år viser seg å ikke kvalifisere til automatisk innkjøp, vil forlagets status bli omgjort på initiativ fra Norsk kulturråd.

Norsk kulturråd kan etter søknad behandle medlemsforlag generelt likt med forlag som ikke er medlemmer av nevnte foreninger etter avtalens Del 3 under. Forlaget skal begrunne sin søknad og legge fram en statusoversikt og plan for redaksjonell kompetanseheving. Søknader innvilges for to år og gjelder alle utgivelser innenfor ordningen. I så fall gjelder de spesielle reglene i § 19.

§ 7

Som hovedregel kan en forfatter få kjøpt inn bare én bok pr år pr ordning. Norsk kulturråd kan gjøre unntak fra denne regelen dersom en av bøkene er et skuespill antatt til oppføring på norsk scene og i andre særtilfeller. Tilsvarende hovedregel gjelder for opphavspersoner til bildebøker uten tekst eller med tekst som er falt i det fri (tradisjonsbasert tekst).

§ 8

Avtalen gjelder inntil videre og så lenge innkjøpsordningen vedvarer med Stortingets samtykke og det blir stilt tilstrekkelige statlige midler til disposisjon.

§ 9

Norsk kulturråd kan, på grunnlag av erfaringer eller av budsjettmessige hensyn, innføre tidsbegrensede prøveordninger samt justere innkjøpsordningens rammer og omfang. Videre kan Norsk kulturråd endre nærværende avtale i den grad nevnte hensyn gjør det nødvendig.

De tre foreningene skal, når det innføres prøveordninger, når ordningens rammer og omfang justeres og/eller avtalen endres som beskrevet over, underrettes skriftlig på forhånd og gis anledning til å uttale seg om rådets forslag til endring før dette fatter vedtak.

§ 10

Ønsker en eller flere av partene til denne avtale forhandlinger om revisjon av avtalen, skal Norsk kulturråd innkalle til forhandlingsmøte snarest mulig. Avtaleteksten, med Norsk kulturråds eventuelle endringsforslag, gjelder i så fall inntil ny avtale er inngått.

Del 2

PRAKTISERINGEN AV INNKJØPSORDNINGEN

§ 11

Bøker som ønskes kjøpt inn etter denne avtale, meldes til Norsk kulturråd innen hhv. 1. februar og 10. juni for utgivelse i første og annet halvår. Påmeldingen skal skje på eget skjema for hver tittel med kopi til forfatteren.

Så snart boka er trykt, skal forlaget for egen regning sende ett eksemplar til hvert av medlemmene av Vurderingsutvalget for barne- og ungdomslitteratur som Norsk kulturråd har oppnevnt for å vurdere boka, jf § 14.

§ 12

Bøker påmeldt i samsvar med § 11 og levert i samsvar med § 14, blir innkjøpt av Norsk kulturråd i minst 1 550 eksemplar.

Kulturrådet bygger sine vedtak om innkjøp på de anbefalingene som gis av Vurderingsutvalget for barne- og ungdomslitteratur og Ankenemnda for barne- og ungdomslitteratur.

§ 13

Til å vurdere om en bok er skjønnlitterær og er god nok til å bli innkjøpt, oppnevner Norsk kulturråd i samråd med de øvrige avtalepartene et vurderingsutvalg for barne- og ungdomslitteratur, med tre medlemmer. Dramatikk for barn og unge vurderes av Vurderingsutvalget for dramatikk i bokform og tilsvarende ankenemnd. Når filmmanus skal vurderes, utvides vurderingsutvalget med en filmkritiker.

Vurderingsutvalget avgjør med alminnelig stemmeflertall om en bok tilfredsstillende kravene til kvalitet og sjanger eller ikke. Norsk kulturråd skal ha beskjed om avgjørelsene innen 14 dager.

Finner vurderingsutvalget at en bok ikke tilfredsstillende kriteriene, skal Norsk kulturråd gi melding til forlaget innen 14 dager. Med mindre forlaget skriftlig og innen 14 dager etter at det har fått slik melding, gir beskjed om at man ikke ønsker ytterligere vurdering, vil boka automatisk gå til behandling i en ankenemnd.

Ankenemnda har fem medlemmer oppnevnt av Norsk kulturråd. Ankenemnda for dramatikk i bokform har tre medlemmer. Ved vurdering av filmmanus utvides denne ankenemnda med en filmkritiker. Alle er oppnevnt av Norsk kulturråd. Til bruk for ankenemndene skal forlaget innen den oppgitte fristen og for egen regning sende fem - 5/tre - 3 - eksemplar av boka til Norsk kulturråd.

§ 14

Forlaget skal for egen regning levere 1 550 eksemplar av den aktuelle boka direkte til den distributøren Norsk kulturråd har avtale med (i det følgende kalt distributøren). Fristen for å levere er 15. april for bøker utgitt første halvår, og 31. desember for bøker utgitt annet halvår. Bøkene leveres slik de leveres til bokhandelen.

Distributøren klargjør bøkene med det utstyret hvert enkelt bibliotek har bestilt. Bøkene distribueres til folke- og skolebibliotekene i samarbeid med ABM-utvikling.

§ 15

Norsk kulturråd betaler til forlaget et forskudd tilsvarende fullt vederlag for den aktuelle bok i 1 550 eksemplar innen 30 dager etter levering i samsvar med § 14 over.

Vederlaget fastsettes med utgangspunkt i netto arkpriser i henhold til nærmere avtale mellom Norsk kulturråd og Den norske Forleggerforening/Norsk Forleggersamband.

Ved salg av bøkene utenom Kulturrådet kan det kreves både høyere og lavere priser. Selges bøkene til lavere utsalgspris enn den faste arkprisen, er det den laveste prisen som danner basis for det vederlaget Kulturrådet skal betale.

For tegneserialbum skal det framforhandles en særskilt innkjøpspris.

Av fakturaene forlaget sender til Norsk kulturråd, skal det gå fram hvilken sjanger det gjelder, hvor mange ark den enkelte boka er på, bokladeprisen og netto arkpris. For heftede bøker gjøres et fradrag på 15 %.

§ 16

Norsk kulturråd overtar eiendomsretten til bøkene når endelig vedtak om godkjenning av innkjøp er gjort.

§ 17

En bok som er levert til distributøren i samsvar med § 12, er fortsatt forlagets eiendom. Distributøren klargjør boka med mindre den mottar melding fra forlaget eller Norsk kulturråd om at vurderingsutvalget ikke har anbefalt boka, jf § 13. Boka legges i så fall til side slik at forlag som ikke ønsker å anke et avslag, kan hente bøkene innen én måned. Er boka distribuert til bibliotekene, er det opp til forlaget å hente den tilbake for egen regning.

§ 18

Dersom en bok ikke blir godkjent, skal forlaget innen 30 dager fra det blir gjort kjent med det endelige vedtaket, betale tilbake hele kjøpesummen (jf § 13), samt 75 % av den utbetalte honorarrefusjonen. Forlaget skal likevel gi forfatteren honorar som om boka er innkjøpt. Honorarrefusjonen kreves ikke tilbake for bøker som faller utenfor etter klassifiseringen, jf § 2.

Ved forsinket betaling løper morarente i samsvar med lov om renter ved forsinket betaling av 17. desember 1976 nr. 100 § 3. Blir forskuddet med eventuelle renter ikke tilbakebetalt, kan tilsvarende beløp holdes tilbake overfor forlaget i relasjon til enhver annen utbetaling fra Norsk kulturråd.

Del 3

SPESIELLE BEHANDLINGSREGLER

§ 19

Forlag som ikke er tilknyttet Den norske Forleggerforening og/eller Norsk Forleggersamband, kan hvert år søke om å få innkjøpt inntil tre - 3 - bøker på innkjøpsordningen på følgende vilkår:

- a) Innen fristene, jf § 11, sender forlaget en søknad om å få boka godkjent og innkjøpt etter denne avtalen.
- b) Samtidig med at tre eksemplar av ferdig bok blir sendt til Norsk kulturråd, må forlaget betale et vurderingsutlegg på kr 6 000 til den kontoen som er oppgitt i søknadskjemaet. Pengene betales tilbake hvis boka blir innkjøpt.

Som ett forlag regnes i denne forbindelse også flere forlag hvor ett forlag eier de(-t) andre, eller hvor samme eier har bestemmende innflytelse.

§ 20

Norsk kulturråds administrasjon sender boka til det vurderingsutvalg som skal vurdere den, jf § 13.

Forlaget skal motta beskjed fra Norsk kulturråds administrasjon om vurderingsutvalgets avgjørelse før eventuell levering til distributøren finner sted.

Vedtak i vurderingsutvalget om ikke å kjøpe inn en bok kan ankes av forlaget innen 30 dager. Klagene behandles i samsvar med de reglene som gjelder i henhold til § 13, fjerde ledd.

§ 21

Søknader om innkjøp av tegneserialbum, tekstløse bildebøker mm, jf § 2, annet ledd, behandles av henholdsvis Vurderingsutvalget for tegneserier og Vurderingsutvalget for bildebøker. Utvalgene foretar en samlet prioritering av disse bøkene, mens rådets drøftingsutvalg for innkjøpsordningene avgjør hvor mange titler som årlig kan kjøpes inn.

Avgjørelser om bøker som faller utenfor etter disse prioriteringene, kan ikke ankes.

§ 22

For bøker som det sjangermessig er tvil om er faglitterære eller skjønnlitterære, jf § 5, fjerde ledd, og som blir oversendt fra Vurderingsutvalget for faglitteratur for barn og unge til Vurderingsutvalget for skjønnlitteratur for barn og unge, må det sistnevnte utvalget i tilfeller der det er aktuelt, gjøre en vurdering på grunnlag av annenkorrektur eller ombrukket korrektur.

Del 4

BESTEMMELSER OM HONORAR

§ 23

Norsk kulturråd betaler en del av forfatterhonorarene for de bøker som går inn under avtalen, på følgende vilkår:

1. Forfatters royalt for de innkjøpte bøkene beregnes av "heftet bokladepris" og er 22,5 %.
2. Når boka blir utgitt, betaler forlaget fullt honorar til forfatteren for de 1 550 eksemplarene som Norsk kulturråd kjøper. Det forutsettes at forlaget betaler vanlig forfatterfor-skudd for halvparten av resten av førsteopplaget.
3. For tekstbok med vedlagt lydbok levert i 500 eksemplar, jf § 3 siste ledd, skal forfatteren ha honorar som for 1 000 tekstbøker.

Av honoraret for barne- og ungdomsbøker og tegneseriealbum refunderer Norsk kulturråd til forlaget 18 % for de 1 550 innkjøpte eksemplarene. For alt salg utover dette betaler forlaget hele royaltien på 22,5 % inntil 3 000 solgte eksemplar, og 20 % for solgte eksemplar ut over 3 000 og inntil 5 000 i utgivelsesåret og påfølgende kalenderår.

For nye bildebøker med tekst som tidligere har vært utgitt eller er gjendiktet/oversatt, bildebøker uten tekst samt tegneseriealbum refunderer Norsk kulturråd 18 % som for de øvrige innkjøpte bøkene.

For bøker som selges med to priser, jf § 15, tredje avsnitt over, vil Kulturrådet refundere royaltiy etter heftet bokladepris.

Satsene for Norsk kulturråds honorarrefusjon kan endres om mediansalget endres.